VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

Muiden sanat eivät etene ulkokorvaa pidemmälle, jos pää on valmiiksi täynnä omaa itseään.

PÄHKINÄ

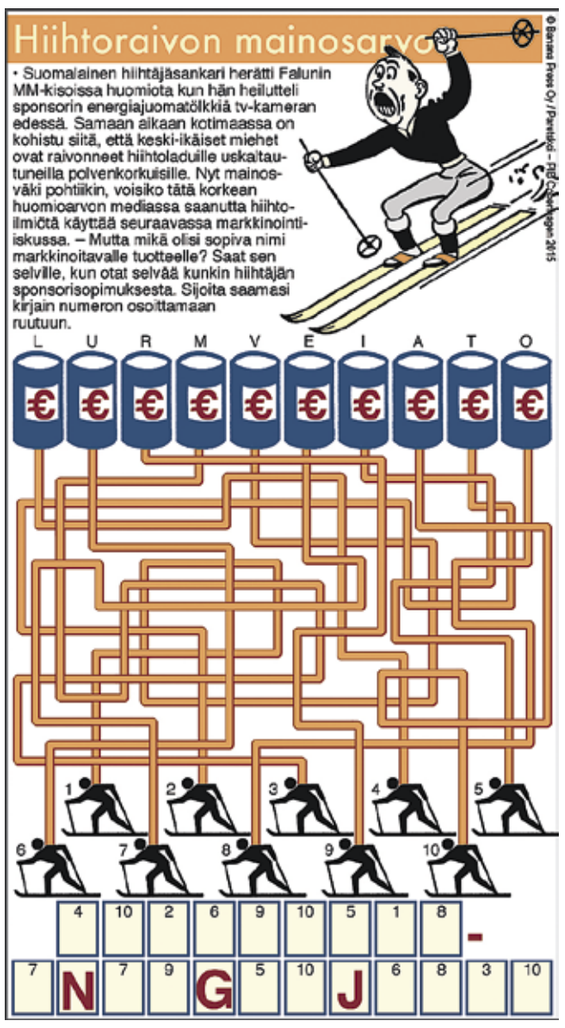

SUDOKU

Taso: Helppo

		6		2		3		9
			3		7	6		
	1		9	8	6			7
			1			4		
3					2		5	
1	9	2	8		4			
	3					9	8	4
2		8	5	4			6	
9		1		3		2		

Sudoku-tehtävän 468 ratkaisu.

4	6	5	2	9	1	7	8	3
8	3	9	6	7	5	1	4	2
1	2	7	4	3	8	5	9	6
6	5	8	3	4	9	2	7	1
2	9	1	5	8	7	6	3	4
3	7	4	1	6	2	8	5	9
9	1	2	7	5	3	4	6	8
7	8	6	9	2	4	3	1	5
5	4	3	8	1	6	9	2	7

Tehtävä numero 469.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

R	A	K	K	O						J	A	U	H	A	T	U	K	S	E	T
A	L	I	A	S						A	L	K	A	L	I	S	U	O	L	A
T	U	N	T	I						S	E	U	R	A	L	E	I	K	I	T
S	E	N	I	O	R		K	U	N	N	O	N		K	A	L	A	S	A	L	I	I	T
I		A		T	U	P	A	S		E	T	U	L	A	S	I		K		T	U	T	T	I
A	A	S	I		K	I	R	K	U	V	A	T		T	U	T	K	A	T				T	
	J		H	U	O	L	T	O		A	V	I	O				I		R	A	A	M	I	T
S	A	A	R	I		K	I	T	A	T	A		P	I	T	S	A	T	A	K	S	I		Ä
T	A	S	A	J	A	K	O		L		T	O	A	L	E	T	T	I	P	A	P	E	R	I
R		K		A	L	I	T	T	A	A		I	S	O	L	A		K		N	I	S	Ä	T
E	N	E	S	T	A	M		A	S	K	A	R		K	A	L	K	I	T	A			Y	
S	A	L	A		S	I	I	S		S	A	E	T	A		L	A	T	O		P	I	S	A
S	I	L	O	T	U	S		E	D	E	S		A	A	T	O	S		K	A	I	S	T	A
I	D	U	T		K	E	K	E		L	I	U	O	S		N	A	M	I		H	Ä	Ä	T
T	A	S	A	T	U	T		T	I	I	A		S	U	V	E	T		O	H	I	T	S	E

Helsinkiläisnuoret oppivat mummolassa maataloustöihin

Kiinnostavaa kesätyötä löytyy muualtakin kuin kaupungista. Helsingin ydinkeskustassa kasvaneet sisarukset lähtevät mielellään Etelä-Pohjanmaalle maatalous-työntekijöiksi.

JAANA KANKAANPÄÄ

Kaverit arvostavat, kun olemme olleet maalla töissä ja osaamme tehdä monenlaisia asioita, kertovat Adeliina ja Antti Jämsä.

Eipä tulisi mieleen, että ikänsä pääkaupungissa asuneet teinikäiset haluavat tehdä navettaja metsätöitä, kuljettaa paaleja traktorilla ja keittää punamultamaalia. **Antti**, 18, ja **Adeliina Jämsä**, 15, ovat oppineet moniosaajiksi mummolassaan Kauhajoen Sahankylässä.

Sisarukset ovat viettäneet kesät äitinsä **Merja Jämsän** kotitilalla ”ihan nollavuotiaasta”. Mummolaan on lähdetty heti koulun päätyttyä ja siellä on vietetty koko kesä.

”Tähän järjestelyyn on ollut käytännön syy. Äiti ja isi olivat töissä eikä me pieninä pärjätty kotona yksin. Meillä ei ollut leirejä vaan meidät laitettiin mummulaan”, Antti Jämsä kertoo.

Mummu ja paappa, **Kaarina** ja **Jussi Ontto-Panula**, tekivät töitä maatilallaan ja mummu toimi myös Sahankylän koulun keittäjänä. Pieniä lapsia ei voinut maallakaan jättää yksikseen, joten he kulkivat mukana arkitöissä.

”Meidät laitettiin myös tekemään. Paappa laittoi etenkin siivoamaan. Joskus se saattoi ärsyttää, mutta nyt siitä on kiitollinen. Jokainen kesä on ollut erilainen ja hyvä. Ne ovat olleet ihania lapsuuden kesiä”, Adeliina Jämsä sanoo.

Vastuuta tilan töistä

Viime kesänä sisarukset ottivat vastuuta tilan hoidosta maataloustyöntekijöinä. Tämä antoi heidän enolleen, tilaa jatkavalle **Petri Ontto-Panulalle** perheineen mahdollisuuden lomamatkaan.

Sisaruksia ei tarvinnut töihin erikseen perehdyttää, koska ne olivat jo tuttuja. Kirjallisessa työsopimuksessa sovittiin työt, käytännöt ja aikataulut.

Adeliina oli ensin mukana aamu- ja ilta-askareilla, sillä eläinrakkaan nuoren naisen hoidettavaksi jäi 200-päinen charolaiskarja vasikoineen. Ruuanlaitosta ei tarvinnut huolehtia, sillä mummu oli kotona ja valmisti herkkuateriat.

”Moni luulee, että eläinten hoito on yksinkertaista, kun ne ovat kesällä yleensä laitumella. Mutta eläinten kanssa oleminen ja toimiminen vaatii taitoa. Täytyy olla rauhallinen eikä niitä saa pelätä”, Adeliina kertoo.

Sisarukset tekivät yhdessä ajankohtaiset tehtävät. Antti hoiti traktorilla paalit ja rehut navettaan. Traktorikortti hänellä on ollut 15-vuotiaasta. Innokas kuski säästi pitkään rahaa omaan traktoriin.

”Traktoritilin säästöillä ostin lopulta sähkökitaran. Helsingissä traktori olisi vähän hankala ja Kauhajoella saan lainata Petrin traktoria.”

Opiskelu jatkuu

Adeliina ja Antti nauttivat työstä, jossa näkee kättensä jäljen. Fyysinen ponnistelu tuo vastapainoa opiskelulle.

”Maatilalla on aina töitä. Eläinten vedensaannista täytyy huolehtia ja puulaatikot täyttää. Arkea pitää pyörittää ja työt on tehtävä, halusit tai et. Ne ovat hyviä rutiineita”, Antti miettii.

ESKO JÄMSÄN KOTIALBUMI

Heinätyöt ovat olleet Adeliina Jämsän kesän merkkipaalu pienestä pitäen. Antti Jämsä haaveili pitkään oman traktorin hankinnasta.

Kumpikaan sisaruksista ei usko asuvansa tulevaisuudessa maaseudulla. Helsingin Normaalilyseosta tänä keväänä kirjoittava Antti suunnittelee armeijan jälkeen opiskelua Englannissa. Kesällä hän toivoo pääsevänsä metsätöihin.

Lukion aloittava Adeliina miettii vielä opiskeluvaihtoehtoja. Ensi kesäksi suunnitteilla on töitä Helsingissä kaupassa ja apteekissa, mutta mielessä ovat myös maatilan työt.

”Toinen kotimme”

Sisarusten mielestä maalla ja kaupungissa on erilainen kulttuuri ja tapa elää. Siirtyminen Helsingin vilinästä Sahankylän rauhaan ei silti vaadi totuttelua.

”Mummula on meidän toinen kotimme. Kun kulttuuri vaihtuu, sanatkin vaihtuvat. Helsingissä sanon lähteväni keskustaan, Kauhajoella menen kirkolle. Pesurätti on siellä luutu”, Adeliina huomioi.

”Kun pihaan pääsee, on ihan selvää, että mummulassa ollaan paljon ulkona ja siellä tehdään päivittäiset askareet, jotka maatalossa täytyy tehdä”, Antti toteaa.

Monilta Kauhajoen maatiloilta käydään nykyään töissä kunnan keskustassa ja kyläkoulu on lopetettu. Kehitys suretaa sisaruksia, joiden mielestä ”oikeaa työtä” tulisi taas oppia arvostamaan.

MARJA MARTIKAINEN

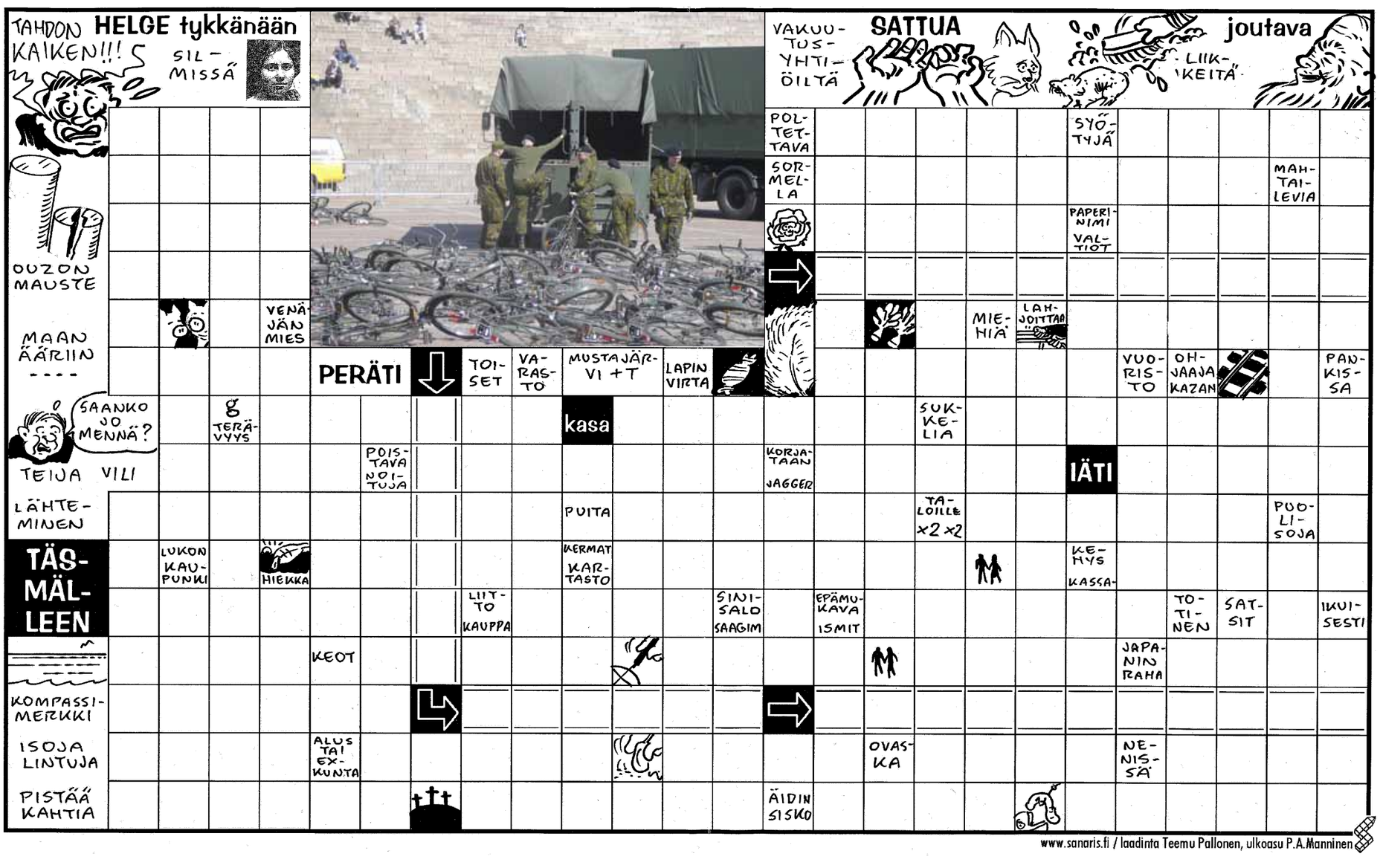

www.sanaris.fi / laadinta Teemu Pallonen, ulkoasu P.A.Manninen